

Metsän sivutuotteet

Metsänomistajan Talouskoulu 22. – 23.8.2018

Sivutuotteet

- **Keruutuotteet** ravinnoksi tai lääkintään: sienet, marjat, pettu, mahla, pakuri, pihka, kuusenkerkkä, koivun hiirenkorvat
- **Villiyrityt:** maitohorsma, siankärsämö, nokkonen, mesiangervo, jne.
- **Askartelu ja koristeet:** jäkälät, havut, joulukuuset, kävyt (myös metsäpuiden siementarve)
- **Maa-ainesten myynti:** sora, turve
- **Polttopuut, visakoivu, muut erikois- ja puusepänpuut**
- **Vuokraus:** metsästysoikeudet, tuulivoimalat
- **Matkailu:** isokin bisnes alueellisesti, luontomatkailu nosteessa
- Halaa minua-nimikkopuut, osta itsellesi pala ikimetsää Suomen Lapista (kumpaakin netissä myynnissä)
- Ekosysteemipalvelut: kokonaisvaltainen ajattelu luonnon hyödyistä

Huomioi verotus

- Verottajan tulkinta onko verotettavaa vai ei ja mihin verolajiin
- Maa-ainesten myynti (sora, turve) muu pääomatulo
- Vuokraus: esim. metsästysoikeudet, tuulimyllyt maatalouden tuloa
- Metsätalouden koneet pienimuotoisessa urakoinnissa (esim. naapurin pihatien lumien linkous) maatalouden tuloa

Huomioi verotus

- Verottomia keruutuotteita kun käytetään sellaisenaan: marjat, sienet, mahla, pettu, pakuri, kuusenkerkät
- Jos jalostetaan em. tuotteita, niin menee veroa
- Esikäsiteltynä verollista tuloa (kuivaus, pakastaminen, pussittaminen lahjapakkauksiin, sekoittaminen)
- Jäkälä, havut, joulukuuset, polttopuut metsätalouden tuloa
- kävyt poikkeus; kävynkerääjälle verottomia
- Luonnontuotetulojen verotus:
https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/48538/luonnontuotetulojen_verotu/

Visakoivu

- Vaatii innokkuutta ja omistautumista asiaan
- Runsaasti työtä, haaroittuu helposti
- KARSIMINEN vaiheittain 2,5-5 metriin asti, tarkoituksena saada oksatonta tyvitukkaa
- Päätehakkuu 40-50 v
- Ainoa puulaji, jota myydään kiloittain
- Oksavisa 0,10-0,80 €/kg, sorvivisa 3-4 €/kg
- Hakkuutulot voivat olla 100 000 €/ha
- Markkinat: harvennuspuun kysyntä heikkoa
- Markkinat: kiinnostus sisustuspuuna ajoittaista, uusi tuleminen?
- Visaseura: <http://www.visaseura.fi/>
- Joulupuuseura: <https://joulupuuseura.fi/>

Polttopuut

- Raaka-aine omasta metsästä vai ostettuna
- Ammattimainen toiminta vaatii pääomaa
- Kilpaillut markkinat: pääkaupunkiseudun läheisyys etu vai haitta?
- Kokonaispalvelu / polttopuuhuolto tuotteena?
- Villiä kauppaa, joskus kuititonta toimintaa
- Hinnoittelu kirjavaa: irto-, pino-, kiinto-motti
- <http://www.halkoliiteri.com/> Metsäkeskuksen pitämä sivusto jossa kauppiaita alueittain ja infoa polttopuusta, varastoinnista ja puulämmittämisestä

Tryffeli

- ▶ Tryffeliä viljellään istuttamalla pellolle tryffelin rihmastolla ympättyjä tammen ja pähkinäpensaan taimia. Myös lehmus, kuusi, mänty, koivu kelpaa
- ▶ Alusta pidettävä rikkaruohoista puhtaana
- ▶ Tärkeää tryffelinviljelyssä on maaperän oikea pH ja kosteusolosuhteet. Ensimmäisen sadon saamiseen menee useampi vuosi (6-10 v)
- ▶ Sato 300 g/puu/v, satoa jopa vuosikymmeniä
- ▶ Kilohinta x00-x000 €/kg
- ▶ Juvan Tryffelikeskus: <http://juvatruf.asiakkaat.sigmatic.fi/>

Mahla

- Koivun mahla-aika huhti-toukokuussa 3-5 viikkoa
- Porataan reikiä runkoon, tukkikokoinen runko
- Yksi puu voi tuottaa 50-400 litraa/vuosi, keruu 10-20 vuotta
- 6 ha koivikko (50-60 v) voi tuottaa 200 kuutiota = 200 000 litraa /v
- Nordic Revolve-yritys ostaa mahlaa siirapintuotantoon 0,26 €/l
- Koivunmahlasiirapin alihankintayrittäjiä: www.nordicrevolve.com/
- Koivunmahlajuomat: www.mahlaforest.com/
- Koivunmahlajuomat: www.nordickoivu.com

Pakuri

- Pakuriymppeiden valmistaminen ja markkinointi: ympin hinta 2-5 €/kpl (1 ymppi= 1 kg pakuria)
- Pakurin viljely: 5-8 vuotta ymppäyksestä, 1 puu= 2 satoa
- Pakurin myyntihinta 30 €/kg (sato 6-8 kg/puu)
- Pakurin jatkojalostus: pakurituotteen myyntihinta 300 €/kg
- Pakurin markkinointi ja vienti
- Pakurituotteiden käyttö
- Suomen pakuri: <http://www.suomenpakuri.fi>
- Pro Pakuri Finland: <https://www.propakuri.fi/>

Esimerkki: koivun tehokäyttö

- Koivun lehtien keruu nuorista koivuista (kuivattuna 4-5 €/kg)
- Tryffelit koivun juurelle (x00 e/puu/v)
- Mahlan juoksutus 10-20 vuotta (0,26 €/l)
- Vanhoina ympätään pakurikääpä (30 €/kg)
- Kaadetun puun kannossa koralliorakasta (x0 €/kg)
- Runko lopulta polttopuuksi

Haasteet

- Hinta: kannattavuus
- Isot volyymit, vaikea toteuttaa omassa metsässä
- Tällä hetkellä hypetystä maailmalla, miten tulevaisuus?!
- Mistä löytyy markkinat, yhteistyökumppanit, jälleenmyyjät?
- Mikä on ko. tuotteen /ketjun oma osa, johon keskittyä / tuotekehitys ja innovaatiot?
- Ammattitaito
- Todellista yrittäjyyttä ja (uskallusta) vaaditaan

Tulevaisuuden mahdollisuuksia

- Pohjavesi (metsäiset soraharjut)
- Hiilensidonta
- Luontoarvojen kauppa, maiseman hinta
- Luonnontuotteiden keräysoikeudet
- Luomusertifioidun metsän arvo?
(luomukeruualue)
- (Jokamiehenoikeudet poistuisivat metsän kiinteistöveron myötä, hinta liikkumiselle metsässä)

Metsänvuokraus

- Käsitellään tarkemmin moduulissa 6
- Toteutus pellon vuokrauksen tapaan
- Enemmän yksityiskohtia ja sovittavaa kuin pellon vuokrauksessa
- Keinoksi esim. sukupolvenvaihdoksen helpottamiseen
- Kokeilussa Hämeen alueella
- METSÄVUO-hankkeen loppuraportti:
https://www.luke.fi/wp-content/uploads/2017/04/luke-luobio_23_2017.pdf

Linkkejä

- **Aitoluonto.fi** -sivusto palvelee luontoalan yrittäjiä ja kehittäjiä
- **Aitoluonto.fi** -sivuston tehtävänä on koota ja jakaa luontoalan yritystoiminnassa ja sen kehitystyössä tarvittavaa tietoa sekä auttaa alan yhteistyön vahvistumisessa.
- www.aitoluonto.fi

Linkkejä

- Metsämittari-nettisovellus:
- Luonnonvarakeskus kehittää yhteistyökumppaneidensa kanssa Metsämittari -nettisovellusta, jonka avulla metsänomistaja voi hyödyntää metsiään kokonaisvaltaisesti: puuntuotannon ohella huomioidaan myös marja- ja sienisadon sekä muiden luonnontuotteiden käyttö.
- <https://www.luke.fi/uutiset/metsamittarilla-selviaa-luonnontuotteiden-puuston-kokonaishyoty/>

Linkkejä

- Uusia tuotteita metsästä (UUTU)-hanke:
<https://www.luke.fi/projektit/metsan-tuotteet-paaprojekti/>
- Luonnosta liiketoiminnaksi (LuoLi)-hanke:
http://www.kemijarvenyrityspalvelut.fi/fi/kehittamishankkeet/luoli_luonnosta_liiketoiminnaksi_hanke/
- Luonnontuotteista uutta liiketoimintaa (LUMO-INKA)-hanke <http://www.aitoluonto.fi/tutkimus-ja-kehittaminen/hankerekisteri/hankerekisteri/luonnontuotteista-uutta-liiketoimintaa--lumo-inka-/>

Esimerkki metsänomistukseen kytkeytyvästä yrittäjyydestä

- Polttopuuyrittäjyys <https://youtu.be/BRPB4Mfd2tg>
ja lämpöyrittäjyys https://youtu.be/ts_0YMxiaUU